

Askerî şahıslar tarafından işlenilen suçların af ve tecili hakkında 1/746 numaralı kanun lâiyhası ve Millî Müdafaa ve Adliye Encümenleri mazbataları

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Müdürlüğü
Sayı: 6/3299

24 - IX - 1930

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Askerî şahıslar tarafından işlenilen (ve kazayı askeriye tabi olup askerî mahkemelere rüyet ve hükme raptolunan veya henüz görülmekte olan suçların af ve tecili hakkında M. Müdafaa Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 16/VII/1930 tarihli iğtimamda Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibe mazbatasile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasma ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbabı mucibe mazbatası

Adliye Vekâletince tanzim ve Meclisi Âlice kabul olunan «kabahatlerin affı ve bazı cürümlerin takibat ve cezalarının tecili hakkındaki 1441 numaralı kanunun üçüncü maddesi» memurların memuriyet vazifelerine müteallik işledikleri cürümlerle efradı askeriye askerlik vazife veya sıfatlarından mütevellit cürümlerinin tecile tabi olmadığını kayıt ve tasrih ederek askerî şahıslar tarafından vazife ve sıfattan mütevellit olarak işlenilen ve rü'yeti askerî mahkemelere ait bulunan askerî cürümleri istisna etmiştir.

Askerî mahkemelerin ıslah ve teşkilâtına ve şimdikiye kadar askerlik adliyesinde mevcut olmıyan hususî bir muhakeme usulünün vaz'ı ve tesbitine dair olan kanun lâiyhasının ahiren 22 - V - 1930 tarihinde Meclisi Âli tarafından kabul edilerek iktisabı kanuniyet etmesi münasebetile zikri geçen 1441 numaralı umumî af ve tecil kanununa mümasil olarak ve bazı mühim ve haysiyet ve inzibata müessir askerî ceraim istisna edilerek askerî mahkemelere tabi suçlarla maznun veya mahkûm olanlar hakkında da af ve tecil kanununun mevkii mer'iyete vaz'ı muvafıkı madelet olaacağı gibi askerî mahkemelerde senelerin teraküm ettirmiş olduğu davaların şu suretle kısmen tasfiyesi ve binnetice askerî mahkemelere yeni kanunların tatbiki hususunun sür'at ve selâmetle temini noktai nazarından faideli görülmüştür.

Millî Müdafaa Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
M. M. Encümeni
Karar No 6
Esas No 1/746

6 - XII - 1930

T. B. M. Yüksek Reisliğine

Başvekâletin 24 eylül 1930 tarih ve 6/3299 numaralı tezkeresile encümenimize havale buyrulmuş olan ve (Askerî mahkemelere rüyet ve hükme raptolunan veya henüz görülmekte olan suçların af ve teciline) dair M. M. Vekâletince hazırlanan kanun lâyihası esbabı mucibe mazbatasile beraber ve Vekâleti müşarileyhadan gelen Mehakim Şubesi Müdürü Kaymakam Nazım ve diğer memur Emin Beyler olduğu halde müzakere edildi:

(Kabahatlerin affi ve bazı cürümlerin takibat ve cezalarının tecili) ne dair 1441 numaralı kanunun hükmü askerî eşhas tarafından vazife ve sıfattan mütevellit işlenen ve rüyeti askerî mahkemelere ait bulunan cürümlere şamil bulunmamaktadır. Mezkûr kanunun esas hükümlerini ordu mensubinine teşmil eden mümasil bir kanunun mer'î bulunması ezhercihet muvafıkı madelet olacağı ve bu suretle kanun lâyihasında zikredilen suçlara dair askerî mahkemelerde senelerdenberi birikmiş davaların kısmen tasfiyesi imkânile mahkemeler işlerin de sürat ve selâmetin temin olunacağı hakkında esbabı mucibe mazbatasındaki mülâhazata encümenimiz iştirak etmiştir. Kabulü teklif edilen kanunun tatbikatında iltibasa mahal verilmemesi için ikinci, beşinci, altıncı, yedinci maddeleri tavzih ve ilâve suretile atide yazılı şekilde, bir, üç, dört, sekiz, dokuz, numaralı maddelerin de teklif ve hile aynen kabulüne ve keyfiyetin Heyeti umumiyenin nazarı tasvibine arzına encümenimiz karar vermiştir.

Havale ve hile evrakın Adliye Encümenine tevdi buyurulması arz olunur.

M. M. En. Reisi	M. M.	Kâtip	Âza	Âza	Âza
Namına	İstanbul	Bitlis	Diyarbakir		
İhsan	İhsan	M. Nami	Kâzım	A. Rıza	Hüsnü
Âza	Âza	Âza			
Recai	Ahmet Saffet	M. Kâzım			

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Adliye Encümeni
Karar No 9
Esas No 1/746

27 - XII - 1930

Yüksek Reisliğe

Askerî şahıslar tarafından işlenip askerî mahkemelere rüyet ve hükme raptedilen veya henüz görülmekte olan suçların) af ve tecili hakkında Başvekâletten gönderilen ve Millî Müdafaa Encümenince tetkik edilen 24 eylül 1930 tarih ve 6/3299 numaralı kanun lâyihası encümenimize havale edilmekle Vekâleti müşarüleyhadan gelen Muhakemat Şubesi Müdürü Kaymakam Nazım ve Emin Beyler huzur ile tetkik ve müzakere edildi:

Meclisi Âlice 1929 da kabul edilen 1441 numaralı kabahatlerin affi ve cürümlerin takibat ve cezalarının tecili hakkındaki kanunun 3 üncü maddesi (efradı askeriyenin askerlik vazife veya san'atlarından mütevellit cürümlerin tecile tabi olmadığını) kayıt ve tasrih etmek suretile askerî şahıslar tarafından vazife ve sıfattan mütevellit olup henüz görülmekte olan cürümleri istisna etmiş idi. Meclisi Âlice kabul buyurulan (askerî ceza muhakemeleri usulü) kanununun mevkii meriyete geçmesi münasebetile eşhası askeriyenin bu refetkâr muameleden mahrum kalmaları muvafıkı madelet olmayacağından cümhuriyet idaresinin en mühim esaslarından olan müsavat kaidesine uygun olması maksa-

dile tanzim edildiğine dair olan Millî Müdafaa Vekâleti esbabı mucibesi ve kanun lâiyhası encümenimize de muvafık ve musip görülmüştür. Lâiyhai kanuniyenin serlevhasındaki (Kazayı askeriye) tabiri hem kanunî tabirata uygun olması hem de serlevhanın daha vazih ve daha şamil bir ifade haline getirilmesi maksadile tayyedilmiş ve mezkûr unvan (askerî şahıslar tarafından işlenilip askerî mahkemelerce rüyet ve hükme raptedilen veya henüz görülmekte olan suçların af ve teciline dair) kanun lâiyhası şekline kalbedilmiştir.

Askerî ceza kanunu efrat ve zabitan ve mensubini askeriye (askerî şahıslar) tabiri ile ifade eylediğinden birinci maddedeki efradı askeriye tabiri yerine (askerî şahıslar) terkibi kullanılarak madde o suretle tashiha ve beşinci madde Hükümetin teklifi daha veciz ve maksada kâfi görüldüğünden Müdafaa Encümeninin tesbit ettiği madde yerine Hükümetin teklif ettiği şekilde ve diğer maddesi aynen kabul edilmekle Heyeti Umumiyenin tasvibine arzına ittifakla karar verildi.

Adliye En. Reisi <i>Mustafa Fevzi</i>	Bu Mazbata Muharriri Balıkesir <i>Sadık</i>	Kâtip Balıkesir <i>Sadık</i>	Âza Ankara <i>A. İhsan</i>	Âza Antalya <i>Ahmet Saki</i>	Âza İzmir <i>Enver</i>
Âza Kocaeli <i>Ragıp</i>	Âza <i>Reşit</i>	Âza Balıkesir <i>Osman Niyazi</i>			

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Askerî şahıslar tarafından işlenen (ve kazayı askeriye tabi olup askerî mahkemelerce rüyet ve hükme raptolunan ve ya henüz görülmekte olan) suçların af ve teciline dair kanun

MADDE 1 — Kabahat efalinden maznun veya mahkûm olan eşhası askeriye affedilmiştir.

MADDE 2 — Vatan aleyhine, Devlet kuvvetleri aleyhine işlenmiş olan ve askerî ceza kanununun isyan ve itaatsizlik ve mukavemet faslından ve (200) üncü maddesinin birinci fıkrasının (10) uncu fıkrasında yazılı cürümlerle cebren ırza geçmek, adam öldürmek, hırsızlık, emniyeti sui istimal, sahtekârlık dolandırıcılık, irtikâp, irtişa, zimmete para geçirmek ve ihtilâs cürümlerile ve silki askeriden tartı müstelzim olan cürümler veya tekaüde sevki icap edecek surette altı ay ve daha fazla hapis cezası hükmedilmesi lâzım gelen şeref ve haysiyete münafi cürümler müstesna olmak üzere diğer (Askerî) cürümlerden maznun veya mahkûm olanlar haklarındaki takibatın icrası ve hükümlerinin infazı tevil olunmuştur.

Fırar cürümleri meyanında askerlik mükellefiyeti kanununun 86, 89, 90, 98 ve 106 maddelerinde zikrolunduğu veçhile cezalı hizmete tabi bulunanların fiilleri dahi bu teville dahildir.

Kanunun her mahalde ve köylerde neşir ve ilân olunduğunu mutazammın o mahallin idare heyetince ve ecnebi memleketlerde bulunanlar için mntakalarında bulunduğu konsolos veya bunların yerine kaim siyasî memurlarca tutulacak zabıt varakasıle tesbit olunduğu tarihten itibaren (üç ay) zarfında dehalet ve sicille kayıt için müracaat edenler dahi teviden istifade ederler. Bu müddet zarfında dehalet ve müracaat etmiyenlere müddetin inkızasından itibaren geçecek müddet için ahkâmı kanuniye tatbik olunur.

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN TADİLİ

Askerî şahıslar tarafından işlenen (ve kazayı askeriye tabi olup askerî mahkemelerce rüyet ve hükme raptolunan veya henüz görülmekte olan) suçların af ve teciline dair kanun

MADDE 1 — Kabahat ef'alinden maznun veya mahkûm olan efradı askeriye affedilmiştir.

MADDE 2 — Türk ceza kanununun ikinci kitabının birinci babının birinci faslında ve 21 şevval 1289 tarihli mülga askerî ceza kanununun ikinci babının birinci faslında ve 16 teşrinievvel 1330 tarihli mülga « esrarı askeriyeyi ifşa ve hiyaneti harbiye ve casusluk » kanunu muvakkatinde ve 1632 numaralı askerî ceza kanununun üçüncü babının birinci faslında yazılı vatan aleyhinde « ve Türk ceza kanununun mezkûr birinci babının ikinci faslında yazılı » Devlet kuvvetleri aleyhine işlenen « ve mülga askerî ceza kanununun ikinci babının üçüncü faslında ve « 200 üncü maddesinin onuncu fıkrasında ve 1632 numaralı askerî ceza kanununun üçüncü babının 5 inci faslında yazılı « askerî itaat ve inkiyadı bozan suçlar ve Türk ceza kanununun sekizinci babının birinci faslında ve mülga askerî ceza kanununun 197 inci maddesinde yazılı « cebren ırza geçmek » ve Türk ceza kanununun dokuzuncu babının 455 inci maddesindeki suç hariç olmak üzere « adam öldürmek » ve Türk ceza kanununun onuncu babının birinci faslında ve mülga askerî ceza kanununun ikinci babının sekizinci faslında ve 1632 numaralı askerî ceza kanununun sekizinci faslının 131 inci maddesinde yazılı « hırsızlık ve Türk ceza kanununun onuncu babının dördüncü faslında yazılı « emniyeti sui istimal » ve Türk ceza kanununun altıncı babının üçüncü faslında ve mülga askerî ceza kanununun ikinci babının onuncu faslında yazılı « evrakta ve idarei askeriye sahtekârlık » ve Türk ceza kanununun onuncu babının üçüncü faslında yazılı « dolandırıcılık » ve Türk ceza kanununun üçüncü babının birinci, ikinci, üçüncü ve mülga askerî ceza kanununun ikinci babının on birinci faslında ve 1632 numaralı askerî ceza kanununun sekizinci faslının 135 inci maddesinde yazılı « zimmete para geçirmek, ihtilâs, irtikâp ve irtişa suçları » ile 30 uncu maddesinin (A) fıkrasının birinci ve ikinci kısımları ve 32 inci maddesinin «A» fıkrasının 1 inci ve 2 inci kısımları mucibince «her halde silki askeriden tart veya ihraç,, ve mülga askerî ceza kanununun 200 üncü maddesi mucibince

ADLIYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Askerî şahıslar tarafından işlenilip askerî mahkemelerce rüyet ve hükme raptedilen veya henüz görülmekte olan suçların af ve teciline dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Kabahat ef'alinden maznun veya mahkûm olan askerî şahıslar affedilmiştir.

MADDE 2 — M. M. Encümeninin tadili aynen

“ tekerrüründen dolayı tardı veya tenbellik ve be-taeti veya vazifede ihmal ve tekâsülü itiyat ve va-zifenin hini tevdiinde veya esnayı ifasmda tema-ruz etmekten veyahut mülkî ve askerî ceza kanunu mucibince altı ay ve daha fazla mahkûmiyetten do-layı silki askeriden tekaüden ihraçı müstelzim olan suçlar,, müstesna olmak üzere diğer askerî cürüm-lerden maznun veya mahkûm olanlar haklarındaki takibatın icrası ve hükümlerinin infazı tevil olun-muştur.

Fırar cürümleri meyanmda askerlik mükellefi-yeti kanununun 86, 89, 90, 98, ve 106 mcr madde-lerinde zikrolunduğu veçhile cezalı hizmete tabi bu-lunanların fiilleri dahi tecile dahildir.

Kanunun her mahalde ve köylerde neşir ve ilân olunduğunu mutazammın o mahallin idare heyetin-ce ve eenebi memleketlerde bulunanlar için mıntaka larında bulunduğu konsolos veya bunların yerine kaim siyasi memurlarca tutulacak zabıt varakasile tesbit olunduğu tarihten itibaren (üç ay) zarfında dehalet ve sicile kayıt için müracaat etmiyenlere müddetin inkızasından itibaren geçecek müddet için ahkâmı kanuniye tatbik olunur.

MADDE 3 — Tecilden hariç tutulan fiillerin şerik ve müteşebbisleri de tecilden müstesnadır.

MADDE 4 — Adam öldürüpte kanunî esbabı muhaffife ile veya adam öldürmek cürümlerinde şeriki cürüm sayılarak asıl faillerden daha hafif ceza ile mahkûm olmuş veya aynı sebep ve suretle mahkûm olıcaklardan cezalarının üçte birini bitir-tenlerin diğer kalan cezaları tevil olunur.

MADDE 5 — Evvelece neşredilmiş olan şark mıntakasmda muayyen vilâyet ve kazalarda ceraim takibatı ile cezalarının tecili hakkındaki 9 mayıs 1928 tarih ve 1239 numaralı ve mezkûr kanuna müzeyyel 28 mayıs 1928 tarih ve 1316 numaralı ve kabahatlerin affı ve bazı cürümlerin takibat ve cezalarının tecili hakkındaki 13 mayıs 1929 tarih ve 1441 numaralı kanunlardan istifade edipte tevil müddeti içinde ikinci bir cürüm işliyenlerden hak-larında takibat ve muhakeme icra kılınmakta olan-lar veya takibat ve muhakeme yapılarak mahkûm edilenler bu tecilden istifade edemezler.

MADDE 6 — Tecilden istifade edenler hakkın-daki takibat ve muhakematın icrasını talep eder-lerse mevkufl olmayarak takibat ve muhakemeleri icra olunur. Mahkûm olurlarsa cezaları tevil edi-lir.

MADDE 3 — Tecilden hariç tutulan fiillerin şerik ve müteşebbisleri de tecilden müstesnadır.

MADDE 4 — Adam öldürüpte kanunî esbabı muhaffife ile veya adam öldürmek cürümlerinde şeriki cürüm sayılarak asıl faillerden daha hafif ceza ile mahkûm olmuş veya aynı sebep ve suretle mahkûm olıcaklardan cezalarının üçte birini bitir-tenlerin geri kalan cezaları tevil olunur.

MADDE 5 — Evvelece neşredilmiş olan (1441) numaralı umumî tevil kanunundan istifade edipte tevil müddeti içinde ikinci bir cürüm işliyenlerden hakkında takibat ve muhakeme icra kılınmakta olanlar veya takibat ve muhakeme yapılarak mah-kûm edilenler bu tecilden istifade edemezler.

MADDE 6 — Tecilden istifade edenler hakkı-rındaki takibat ve muhakematın icrasını talep eder-lerse mevkufl olmayarak tahkikat ve muhakemeleri icra olunur.

MADDE 3 — M. M. Encümenin tadili aynen

MADDE 4 — M. M. Encümenin tadili aynen

MADDE 5 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 6 — M. M. Encümenin tadili aynen

MADDE 7 — Mevkuf olmıyan maznunlar bu kanunun neşri tarihinden ve mevkuf maznunlarla mahkûmlar tahliyeleri tarihinden itibaren yaptıkları cürüm veya haklarındaki hükmün tabi olduğu mururu zaman müddetinin yarısı için de aynı neviden veya daha ağır cezayı müstelzim bir cürüm işledikleri takdirde haklarında memnu fiillerde cezaların içtimarı hakkındaki hükümler tatbik olunur. Yukarıdaki müddetler içinde diğer bir cürüm işlemiyenler evvelki cürümleri işlememiş sayılır.

MADDE 8 — İşbu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 9 — İşbu kanunun hükümlerini icra-ya Millî Müdafaa Vekili memurdur.

16 - VII - 1930

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	İmzada bulunmadı	<i>M. Abdülhalik</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. Rüştü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Cemal Hüsnü</i>	<i>Recep</i>	<i>Şakir</i>
S. İ. M. V.		
<i>Dr. Refik</i>		

MADDE 7 — Mevkuf olmıyan maznunlar bu kanunun neşri tarihinden ve mevkuf maznunlarla mevkuf tahliyeleri tarihinden itibaren yaptıkları cürüm veya haklarındaki hükmün tabi olduğu mururu zaman müddetinin yarısı içinde aynı neviden daha ağır cezayı müstelzim bir cürüm işledikleri takdirde haklarında 1632 numaralı askerî ceza kanununun 43 üncü maddesindeki cürüm ve cezaların içtimarı hakkındaki hükümler tatbik olunur. Yukarıdaki müddetler içinde diğer bir cürüm işliyenler evvelki cürümleri işlemiş sayılır.

MADDE 8 — İşbu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 9 — İşbu kanunun hükümlerini icra-ya Millî Müdafaa Vekili memurdur.

MADDE 7 — M. M. Encümenin tadili aynen

MADDE 8 — M. M. Encümenin tadili aynen

MADDE 9 — M. M. Encümenin tadili aynen